

RONDLEIDING DOOR HISTORISCH JUTPHAAS

Theo Beijaard

Om twee uur werden wij verwelkomd door Marijke van Overbeek, onze gids voor het komende uur. De start van de wandeling is bij de ingang van de gemeentelijke begraafplaats op het Kerkveld.

De ingang wordt afgesloten met een hek met aan beide zijden palen met daarop een ornament met veel symbolische betekenis. Wij zien een slang die in zijn eigen staart bijt, de zandloper, een anker, engelenvleugels en een duif.

Deze begraafplaats gaat terug tot de 9^e of 10^e eeuw. Op de begraafplaats stond tot 1820 een kerk maar die

is gesloopt toen de nieuwe kerk, de Dorpskerk aan de Nedereindse

weg, gereed was. Wat nog over is, is het restant van de toren, nu in gebruik als baarhuisje. Nadat ze ons gewezen heeft op de eeuwenoude graven van de oude adel van Jutphaas en de lengte van de kerk, verlaten wij het kerkhof om aan te komen bij de helaas niet meer werkende pomp, maar wel

gekenmerkt door een mooi verhaal. Aan het begin van de 19^e eeuw wonen er veel arme mensen op het Kerkveld. Zij doen zwaar werk in de steenfabrieken, wonen in bouwvallige huisjes en het water is vervuild. Zij zijn vaak ziek en sterven jong. In 1824 komt er een chirurgijn naar het dorp, Gerardus Josephus Teljer. Als het gemeentebestuur niet meewerkt aan zijn plannen voor een waterpomp, besluit hij zelf een pomp te betalen. In 1860 laat hij een waterpomp slaan. Bij de cholera-epidemie overlijdt er op het Kerkveld maar een persoon, terwijl er in de rest van Jutphaas 59 mensen aan de cholera overlijden. Bovenop de in de eind 1970 en begin 1980 gerestaureerde pomp naar model van de pomp op het Pieterskerkhof in Utrecht. De oorspronkelijke pomp stond iets Noordelijker en de huidige is geplaatst op een oudere put.

Op de pomp staat een ananas die symbool staat voor gastvrijheid.

Hierna steken wij de straat over en bekijken wij het St. Elisabeth's hofje. Fraai gerestaureerd is het een U-vormig complex met twee tegenover elkaar gelegen bouwblokken van anderhalve verdieping, rondom een pleintje. Het is gebouwd in opdracht van de R.K. kerkbestuur met geld afkomstig uit de nalatenschap van Elisabeth Heytink Baesjou van Vronenstein. De huisjes waren bestemd voor 'armlastigen' arme

alleenstaande vrouwen, natuurlijk moesten zij katholiek zijn.

Wandelend langs een aantal monumentale boerderijen die allen zeer de moeite waard zijn staan wij nog even stil bij het monument voor de Jutphase oorlogsslachtoffers. Op 7 mei, twee dagen na de officiële capitulatie van de Duitse bezetter, werden vijf dorpsbewoners door de Duitse soldaten geëxecuteerd. Elk jaar op 4 mei vindt hier op het "Witte Anjer Perkje" de herdenking plaats.

Doorwandelen komen wij in de drukte bij het kruispunt Nedereindseweg - Utrechtse weg: muziek, ijSCO-etende mensen en daar ligt ook café De Zwaan. Onze gids vertelde dat een herberg die in vroegere tijden het woord 'zwaan' in zijn naam had staan ervoor garant stond dat daar dames aanwezig waren die voor vertier konden zorgen. Mooie anekdote.

Verdergaand op deze zonovergoten dag komen wij bij het oude stadhuis waar de leeuw die in de

oorlog door een kogel getroffen in zijn kin, weer hersteld te zien is.

Op 7 mei 1945 vond er een schietpartij plaats tussen Duitse militairen en de Jutphase ondergrondse en werd de leeuw beschadigd.

Strijders die in het vuurgevecht werden getroffen liggen op de begraafplaats van de St. Nicolaas kerk. Hierboven is nog een fotootje van de gerestaureerde kin van de leeuw te zien.

Tot slot bezoeken wij de St. Nicolaaskerk met de bijbehorende begraafplaats. De kerk is zeer fraai versierd met een mooie preekstoel, een prachtig orgel en een altaar retabel, ook de totaal beschilderde pilaren en wanden vallen op. Hier stopt onze begeleide wandeling en zelf hebben wij nog een bezoekje gebracht aan de bijbehorende begraafplaats waar een toren in het midden is geplaatst, waarin altijd een licht brandt als er iemand overleden is en dat pas wordt gedoofd als die persoon is begraven.

Altijd mooi als je dingen hoort en ziet die je nog niet wist.

Dank aan onze gids Marijke die veel historische kennis ten toon spreidde.

PROGRAMMA

Datum	Locatie	Wat te doen	Gespreksleider / moderator	Dropbox
Mei				
ma 13 mei	De Batau	Presentatie Maartje Brockbernd, freelance portret- en documentaire fotograaf	Budget Docugroep	
ma 20 mei	geen club	Tweede Pinksterdag		
zo 26 mei	Fotobond	Uitslag en bespreking Bondsfotowedstrijd 2024	WedCie	ntb
ma 27 mei	De Batau	Tafeltjesavond met 1 afgedrukte foto per persoon die we bespreken volgens onze uitgewerkte bespreekmethode. Elke tafel presenteert 1 foto die de meeste gesprekken opleverde in de laatste ronde.	Henk	
juni				
ma 3 jun	Nog te bepalen	Uitstapje naar de stereofotografie van Sjaak		
ma 10 jun	De Batau	Multiavond: 10 minuten van (wordt nader bepaald) - Vrije fotopresentatie 3 of Sv5	John	Jan
Ma 17 jun	Botanische Tuinen Utrecht	Langste Dag fototocht	Jan met hulp	

AANTEKENINGEN BIJ JURYBESPREKING '5 MET SAMENHANG'

Ton Verweij

10 april j.l. vond de bespreking plaats van de afdelingswedstrijd 5mS. Juryleden waren Gerrit Meerman (geen familie van...) en Jan Nabuurs. Er waren 78 inzendingen en er is toegezegd dat er binnenkort een uittreksel van de bespreking in 'In de kijker' komt te staan. Dit stukje is geen verslag van de fotobespreking, maar ik heb wat aantekeningen gemaakt van wat de jury belangrijk vindt voor een goede serie met samenhang. Wellicht kan je er volgend jaar je voordeel mee doen.

Gerrit Meerman begon met het voorbeeld van een koortje met 5 zangers: zij kunnen allemaal dezelfde melodie eenstemmig zingen, maar het wordt pas interessant als het vijfstemmig wordt en ze op elkaar reageren en harmoniëren. Zo ook een fotoserie 5mS: niet 5 keer min of meer hetzelfde, maar foto's die elkaar aanvullen en het tot een beleving maken.

Andere opmerkingen:

- Vraag je af: wat wil ik als fotograaf vertellen/meegeven?
- Niet te veel van hetzelfde; meer variatie tussen de foto's onderling.

- De foto's moeten elkaar versterken.
- Een grafische samenhang is mooi meegenomen.
- Afmetingen en formaten hoeven niet allemaal hetzelfde te zijn, maar de serie moet wel evenwichtig zijn.
- Zorg voor een prikkelend begin.
- Probeer er spanning in te brengen.
- Het is een pré als de serie veel aan verbeelding overlaat.
- Een serie kan ook heel minimalistisch zijn.
- Probeer niet te veel op afstand observerend te zijn, maar 'kruip' erin.
- De volgorde is belangrijk: probeer een spanning op te bouwen.
- De serie moet technisch goed zijn (scherpte, kleur, ruis etc.)
- En besef: zijn alle foto's nodig voor het verhaal, of kan er best één worden gemist; en dan is het geen serie van 5 meer....

37 KEER EXPOSEREN IN DE KOM

Jan Donders

Het is weer gelukt: Fotogein presenteert zich met prachtige foto's in DE KOM. De ophangclub had moeite om alle aangeboden foto's op de beide foyer-verdiepingen kwijt te raken. Die achterwand met mooie, maar onregelmatige, verticale balkjes leent zich niet goed voor mooi uitgelijnde foto's.

Het was de 37ste keer dat er geëxposeerd werd in DE KOM, als mijn telling goed is. In 2013, de 27ste expo, was het de eerste maal in de nieuwe DE KOM, daarvoor in het inmiddels afgebroken oude theater. In 2020 was er een expo van één week en in 2021 geen expo vanwege de corona epidemie.

Sinds een paar jaar is expositie 'gezakt' van de 4de etage (de muziekschool) naar beneden. Eerst ook nog op de begane grond, met expositieborden in de hal, later enkel op de eerste en tweede verdieping. Iedere omgeving vereist creativiteit van de expositiecommissie om de

foto's mooi te presenteren. Zoals ze nu hangen, waarbij het dogma 'alles precies op één hoogte' is vrijgelaten, geeft het een mooie aanblik. Jammer dat, wegens ruimtegebrek, ook 'om de hoek' moet worden gehangen. Een uitdaging voor een volgend jaar?

Nieuw is dit jaar dat er gevraagd werd naar titels voor de foto's. Het merendeel heeft dan ook een titel, maar dit experiment is naar mijn mening mislukt. Traditioneel hebben schilderijen vaker een titel dan foto's. Is dat omdat je op foto's ziet waarover het gaat? Een titel is niet nodig: je ziet het wel.

Als je een foto waarop een fiets staat, de titel '*Fiets*' geeft is dat overbodig. Dat kun je zien. Als je het '*Mijn fiets*' noemt, geef je in ieder al een relatie aan tussen de fotograaf en de foto. Een titel '*Zo'n fiets had mijn oma ook*' plaatst de foto in een historisch perspectief. De titel '*Hoe lang nog?*' geeft een maatschappelijke context: de gewone fiets zal verdrongen worden door elektrisch aangedreven modellen.

Je kunt dus de kijker via een titel in een bepaalde richting sturen. En mijn voorkeur heeft dan een open titel, waar de kijker zijn eigen fantasie en ervaring in kan leggen, in plaats van een gesloten titel die een conclusie of antwoord opdringt.

Er zijn teveel '*Fiets*' titels bij deze expo. Volgend jaar maar niet meer? Of moeten we oefenen in het geven van titels?

KIES JE TITEL

Annie van Rees

Om af te trappen bij vorig artikel, dit keer een steentje van mij. Zie hoe precies een titel komt: kies hem zorgvuldig!

KIJK IN SIGNAL

Vergeet niet in Signal te kijken, nu met fijne tip van Ton Verweij. Veel plezier!

Jan Donders

De afmetingen

Eerder heb ik al geschreven over de keuzes die je moet maken bij het aanleveren van een bestand voor een print. Zie Oculair 2023-16. Het betreffende verhaal staat nu ook in het ledendeel van de website onder het hoofdstukje ‘Techniek’.

Maar toch krijg ik af en toe een vraag als: wil je deze foto afdrukken op A3+?

Ja, dat kan. Als postzegel, als briefkaart, als krantformaat???

Je dient aan te geven **hoe groot** de foto moet worden, rekening houdend met de verhouding hoogte/breedte van de foto. Dus een vierkante foto kan niet 30x20 cm afgedrukt worden, een foto met verhouding 3:2 kan niet op A4 worden afgedrukt. In beide voorbeelden moeten in de breedte of hoogte beslissingen worden genomen. En dat moet je zelf doen en niet overlaten aan de drukker.

De grootte van de foto wordt mede bepaald door jouw (standaard) manier van werken: je wilt bijvoorbeeld altijd afdrukken van 30 bij 20 cm, want je hebt daarvoor passe-partouts klaarliggen.

Daarna zal de drukker zeggen: als je 45x30 cm afdruk wil, dan heb ik A3+ papier waarop deze afdruk past. Want A3+ papier heeft de afmeting 48,3x32,9 cm. Of als je een A4 afdruk wil, past dat mooi op een A4+ papier (32,9x24,1cm).

Die berekening kun je zelf goed maken en laat dat extra werk niet over aan de drukker (die overigens wel kan en wil adviseren).

Het aantal pixels

Een vuistregel voor het aanleveren van voldoende pixels is dat voor een goede print 100 pixels per cm nodig zijn. Je kunt dus zelf uitrekenen wat de afmetingen van je print kunnen worden. Maar het getal 100 hangt ook af van de kwaliteit van je printer. Een goede printer kan, door interpolatie van punten, ook redelijke prints afleveren met minder dan minimum dichtheid. Uiteraard hangt het ook af van de zichtafstand. Van verre is alles scherp.

In een tabel:

Afmetingen foto	Optimaal	Goed	Redelijk	Minimum
	120 px/cm	100 px/cm	80 px/cm	60 px/cm
6000x4000	50 cm	60 cm	75 cm	100 cm

De onderste rij geeft dus aan wat de breedte van de foto kan worden bij de verschillende pixel dichtheden. Een A3 print (42x30 cm) van een foto uit een moderne camera kan in dit voorbeeld dus met optimale instellingen geprint worden.

Conclusie

Kijk kritisch naar de technische specs van je foto en naar de gewenste print.

FOTOWOORD: RÖNGTENFOTO

Een foto wordt niet altijd gemaakt door een fotograaf, soms is een foto gewoon nuttig. Zoals een röntgenfoto. Deze wordt, vaak in een ziekenhuis, snel gemaakt door een laborant en daarna zorgvuldig bekeken door een radioloog.

Hier komt niet eens een fotoestel aan te pas. En wie weet, gebeurt dit straks wel door een robot...?

ADRESSEN

E-mail adres	Functie	Huidige ontvanger(s)
redactie@fotogein.nl	redactie van de Oculair	Jan Donders, Annie van Rees
bestuur@fotogein.nl	alle bestuursleden	Henk Post, Willibrord van Raaij, Edwin Slaghekke, Eric de Wit, Michel Timmermans
penningmeester@fotogein.nl	de penningmeester	Edwin Slaghekke
secretaris@fotogein.nl	de secretaris	Willibrord van Raaij
wedstrijd@fotogein.nl	de wedstrijdcommissie	Kas Maessen, Gerard Janssen, Erik Hendriksen
foto@fotogein.nl	inzenden foto's voor digitale presentaties	John Roeleven, Jan Donders, Michel Timmermans, Gerard Janssen
webmaster@fotogein.nl	alles betreffende de website	John Roeleven, Jan Donders
expositie@fotogein.nl	de expositie commissie	Ad Witte, Lia Hoogveld
programma@fotogein.nl	de programmacommissie	John Roeleven, Henk Post
materiaal@fotogein.nl	als je materialen wilt lenen	Eric de Wit